

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Hudební výchova

Charakteristika předmětu Hudební výchova

Vyučovací předmět Hudební výchova je zařazen do učebního plánu jako povinný vyučovací předmět, který je členěn do čtyř ročníků II. stupně ZŠ s časovou dotací jedné hodiny týdně. Vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Předmět dělíme na hudební a dramatickou část.

V hudební části předmětu žáci přistupují k vnímání hudby jako k důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně-pohybových, poslechových a jiných aktivit, k chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace.

Žáci získávají orientaci v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti, jsou vedeni k pochopení hudební kultury různých národů a národností. Hudební výchova směřuje k rozvoji celkové hudebnosti žáka.

V dramatické části předmětu žáci pracují se základními výrazovými prostředky divadelního sdělení, kultivují je a směřují k jejich vědomému používání v procesu dramatické tvorby i v běžné komunikaci. Rozvíjejí psychosomatické, komunikační a herní dovednosti a schopnosti prostřednictvím tvůrčích aktivit. Obsah předmětu spolupracuje především s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova, které umožňuje žákům vyjadřovat a prezentovat své postoje, přijímat role a zkoumat témata a situace na základě vlastního jednání.

Organizační vymezení předmětu:

Výuka probíhá v kmenových třídách, do kterých jsou doneseny elektrické varhany, CD přehrávač a další pomůcky potřebné pro danou vyučovací hodinu. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- kolektivní práce
- samostatná práce
- skupinové vyučování
- krátkodobé projekty

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žák podle individuálních schopností a dovedností vyhledává a třídí informace

- získané znalosti propojuje do souvislostí
- seznamuje se s hudební, pohybovou a dramatickou terminologií
- využívá vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence k řešení problémů

- žák na základě individuální hudební vyspělosti poznává ve znějící skladbě významné sémantické prvky, srovnává je, slovně charakterizuje, hledá spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávané hudebním dílem
- samostatně a kriticky přemýšlí
- při zadání úkolu rozpozná problém a hledá nejvhodnější způsob řešení, zapojuje se aktivně podle svých schopností
- improvizuje na dané téma

Kompetence komunikativní

- žák je veden k tomu, aby byl schopen vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit i tolerovat názor druhých
- vyjadřuje se srozumitelně, učí se vést dialog
- dodržuje pravidla komunikace (respektování názoru druhých, naslouchání)

Kompetence sociální a personální

- žák efektivně spolupracuje se spolužáky, respektuje jejich názory
- učí se objektivním přístupem zhodnotit svou práci i práci ostatních, ocenit umělecký výkon
- učí se respektovat pravidla při práci v týmu a dodržovat je, svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- dodržuje pravidla slušného a kulturního chování
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, snaží se upevňovat dobré mezilidské vztahy

Kompetence občanské

- žák respektuje názor druhých
- aktivně se zapojuje do kulturního dění
- chrání a oceňuje naše kulturní tradice
- žák je veden k poznání základních práv a povinností občanů, respektuje společenské normy a pravidla soužití

Kompetence pracovní

- při samostatné práci je žák veden ke koncentraci na pracovní výkon a jeho dokončení, dodržuje vymezená pravidla

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Zpívá podle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky správně v jednohlase, popř. ve dvojhase</p> <p>Orientuje se v jednoduchém notovém zápisu</p> <p>Zpaměti ovládá texty vybraných nových písní</p>	<p>Vokální činnosti:</p> <p>Dechová a artikulační cvičení, intonační cvičení – vzestupná a sestupná řada tónů</p> <p>Opakování písní z 5. ročníku</p> <p>Zpěv nových lidových a umělých písní, práce s notovým zápisem</p>	<p>Čj – ústní lidová slovesnost</p> <p>Vv – ilustrace lidových písní</p> <p>MKV – lidské vztahy, kulturní difference</p> <p>ENV – člověk a prostředí</p> <p>OSV – hodnoty, postoje, komunikace</p> <p>VDO – občan a společnost</p>	Využití talentovaných žáků
<p>Sluchem rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů, pojmenuje je a zařadí do skupin</p> <p>Pozná píseň lidovou a umělou</p> <p>Rozliší hudbu vokální a instrumentální</p> <p>Pozná melodram, muzikál, operu a operetu</p> <p>Pozná nejznámější árie z oper Prodaná nevěsta a Rusalka</p> <p>Seznámí se s vybranými skladbami a dovede k nim přiřadit skladatele</p>	<p>Poslechové činnosti:</p> <p>Poznávání hudebních nástrojů a rozdělení do skupin</p> <p>Dur a moll stupnice</p> <p>Píseň lidová a umělá</p> <p>Písňové formy</p> <p>Vokální a instrumentální skladba</p> <p>Hudba na jevišti: melodram, opereta, revue, muzikál, opera</p>	<p>ENV – člověk a prostředí</p> <p>OSV – hodnoty, postoje, komunikace</p> <p>VDO – občan a společnost</p> <p>VMEGS, MKV</p>	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Rytmicky správně doprovází jednoduchou píseň na Orffovy nástroje Má rytmičké cítění s rytmičkou pamětí	Instrumentální a pohybové činnosti: Reprodukce známých písní s důrazem na 1., 2. a 3. dobu taktu Rytmičké hádanky, hra na ozvěnu, rytmičká hra na tělo Vytleskávání rytmu podle notového zápisu Tvoření jednoduchých partitur pro Orffovy nástroje	OSV – rozvoj smyslového vnímání a motoriky	Využití talentovaných žáků
Zná z paměti text české hymny a dle svých dispozic ji dovede zazpívat Zná historii vzniku Národního divadla	Vznik a vývoj hudby : Historie české hymny Vznik Národního divadla	Čj – J. K. Tyl D, Vv – historie ND, sochaři, malíři VDO – výchova k vlastenectví	
Orientuje se v základních hudebních pojmech	Hudba jako organizovaný zvuk: Hudebně výrazové prostředky Stupnice, tónina, posuvky, akord	Vv – emotivní ztvárnění hudebního díla	
Pozná zákl. prvky dramatu, zákl. divadelní druhy a dramatické žánry a jejich znaky, kriticky hodnotí dramatická díla	Dramatická výchova: Hudebně dramatické žánry (opera, opereta, revue, muzikál, pantomima, balet, melodram)		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla</p> <p>Přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí</p>	<p>Psychosomatické a herní dovednosti</p> <p>Dramatizace písní a koled</p> <p>Dramatizace předlohy</p> <p>Dramatické hry</p> <p>Recitace, výrazný přednes</p>	<p>Čj - literatura</p> <p>OSV - komunikace, rozvoj tvořivosti</p> <p>MDV - práce v realizačním týmu</p> <p>MKV - lidské vztahy</p>	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Při zpěvu využívá správné pěvecké návyky Podle individuálních dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně Zná zásady hlas. hygieny a dle svých možností je uplatňuje Z paměti ovládá texty vybraných nových písní	Vokální činnosti: Opakování písní předchozího ročníku Lidové písně – druhy, sběratelé, písně různých etnik Písně umělé Hlasová hygiena	Vv, Čj, D MKV – lidové písně jiných národů, poznávání kulturních tradic EV – citlivý přístup k okolní krajině, vnímání krásy přírody Zdravověda	Využití talentovaných žáků
Rozliší jednohlas a vícehlas Při poslechu využívá získané zkušenosti Zařadí skladbu do příslušného období, ke skladateli Spojuje poslech s pohybovou činností Rozpozná jednotlivé hudební nástroje	Poslechové činnosti: Názvy pěveckých hlasů Polyfonie Baroko – Vivaldi, Bach Klasicismus – Mozart, Beethoven, Haydn Romantismus – Smetana Ukázky tanců	OSV – hudba jako prostředek komunikace EGS – vnímání evropské hudební kultury D – hlavní znaky jednotlivých období	
Pohybem reaguje na znějící hudbu s využitím základních tanečních kroků i dirigentských gest	Instrumentální a pohybové činnosti: Taktování, taneční kroky: polka, valčík, tango, cha-cha, jive, rokenrol...	OSV – obecná kreativita, rozvoj smyslového vnímání a motoriky	Prolínají do ostatních hudebních činností v průběhu celého školního roku

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Orientuje se v zákl. hudebních pojmech	Hudba jako organizovaný celek: Pěvecké hlasy Homofonie a polyfonie (kánón, fuga) Concerto grosso, koncert Sonátová forma, sonáta Symfonie, symfonická báseň Hudba duchovní a světská (oratorium a kantáta)	EV – příroda EGS	
Poznává zákl. divadelní druhy a dramatické žánry, kriticky hodnotí dramatická díla a současnou mediální tvorbu	Dramatická výchova: Hudebně dramatické žánry: pantomima, balet, muzikál - český a světový	EGS - vnímání evropské hudební kultury OSV - komunikace, rozvoj tvořivosti	
Uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlas. hygieny a správného držení těla	Dramatizace písní a koled Dramatická situace, příběh, hra Improvizace - různá témata a modelové situace Recitace, výrazný přednes Sociálně komunikační dovednosti	Čj - literatura MDV - práce v realizačním týmu MKV - lidské vztahy	
Přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu	Inscenační tvorba: dramaturgie, režie, herecká práce, scénografie, scénická hudba a zvuk		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu Zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně Respektuje dynamiku písne Zpaměti ovládá texty vybraných nových písní	Vokální činnosti: Opakování písní z předchozích ročníků Hlasová a rytmická cvičení Zpěv lidových a umělých písní, vánočních koled	EV – citlivý přístup k přírodě MKV – tradice a rozmanitost kultur EGS – vnímání evropské a světové kultury	Využití zvláště talentovaných žáků
Zařadí poslouchanou skladbu ke skladateli, uměleckému slohu či žánru Rozezná jednotlivé hudební nástroje	Poslechové činnosti: Poslech a srovnávání různých hudebních žánrů Poslech vybraných skladeb jednotlivých hudebních slohů	D, Čj, Vv – umělecké slohy, historie 20. století Z – USA, Evropa EGS – vnímání světové a evropské hudby OSV – umění jako prostředek komunikace MKV – tradice a rozmanitost kultur	
Dle individuálních dispozic vytleská obtížnější rytmus Pohybem vyjadřuje různé taneční rytmy Orientuje se v notovém zápisu	Instrumentální a hudební – pohybové činnosti: Opakování tanečních kroků Jazzová a swingová hudba	OSV – rozvoj motoriky MKV, VMEGS	Využití zvláště talentovaných žáků

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Orientuje se v základních hudebních pojmech	Hudba jako organizovaný zvuk: Hudba artificiální a nonartificiální Stupnice, tónina, akord	Vv – umění obecně F – akustika	
Zná znaky a skladatele jednotlivých hudebních slohů a historii vývoje populární hudby	Vznik a vývoj hudby: Nejstarší hudební památky (pravěk, starověk) Středověk, gotika Renesance Baroko Klasicismus Romantismus Vážná hudba 20. století USA jako kolébka jazzu Swing Rock and roll a country Rock 60. let – Anglie 70.–90. léta v populární hudbě, současnost	D, Vv, Z MKV, VMEGS, OSV	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Pozná základní div. druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky</p> <p>Uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje zásady hlas. hygieny a správného držení těla</p> <p>Rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí</p> <p>Prozkoumává témata z více úhlů pohledu a pojmenovává hlavní téma a konflikt</p>	<p>Dramatická výchova: Vybrané etapy a typy světového divadla Základní divadelní druhy a dramatické žánry - jejich vývoj</p> <p>Dramatizace četby Dramatizace vlastních zážitků Recitace, výrazný přednes Improvizace - reklama - improvizovaný monolog, dialog - vyjádření základních emocí a lidských vlastností</p> <p>Dramatický proces a proces inscenační tvorby</p>	<p>Čj - literatura D OSV - komunikace, rozvoj tvořivosti, sebepoznání, sebepojetí MDV - tvorba mediálního sdělení, práce v týmu</p>	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu</p> <p>Zpaměti zazpívá vybrané písně dle svých pěveckých dispozic</p> <p>Dodržuje rytmus a dynamiku písní</p>	<p>Vokální činnosti:</p> <p>Opakování lidových, umělých písní a vánočních koled z předchozích ročníků</p> <p>Nácvik českých umělých písní 20. století</p>	<p>EV – citový vztah k přírodě</p> <p>MKV – tradice a rozmanitost kultur</p> <p>Čj – lidová slovesnost</p> <p>VDO – výchova k vlastenectví</p> <p>EGS – vnímání evropské hudební kultury</p>	Využití zvlášť talentovaných žáků
<p>Využívá získaných znalostí a zkušeností</p> <p>Zařadí poslouchanou skladbu ke skladateli, umělec. slohu či žánru</p> <p>Orientuje se v historii české hudby</p> <p>Rozezná jednotlivé hudební nástroje</p>	<p>Poslechové činnosti:</p> <p>Poslech a srovnávání různých hudebních žánrů</p> <p>Vybrané skladby jednotlivých hudebních slohů – viz Vznik a vývoj české hudby</p>	<p>D, Čj, Vv – umělecké slohy, historie 20. století</p> <p>Z – USA, Evropa</p> <p>EGS – vnímání světové a evropské hudby</p> <p>OSV – umění jako prostředek komunikace</p> <p>MKV – tradice a rozmanitost kultur</p>	
<p>Dle individuálních dispozic vytleská obtížnější rytmus</p> <p>Spojuje poslech s instrumentální nebo pohybovou činností</p> <p>Orientuje se v notovém zápisu</p>	<p>Instrumentální a hudebně-pohybové činnosti:</p> <p>Taneční kroky – polka, valčík</p> <p>Opakování taktování</p> <p>Rytmický doprovod písní</p>	<p>Tv</p> <p>OSV – rozvoj motoriky</p> <p>MKV, VMEGS</p>	Využití zvlášť talentovaných žáků

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Orientuje se v jednotlivých hudebních obdobích</p> <p>Zná historické souvislosti vývoje české vážné i populární hudby</p> <p>Má celkový přehled o vývoji hudby</p>	<p>Vznik a vývoj české hudby:</p> <p>Nejstarší české hudební památky</p> <p>Česká renesance</p> <p>České baroko</p> <p>Český klasicismus</p> <p>Český romantismus</p> <p>Česká vážná hudba 20. století</p> <p>Český jazz a swing</p> <p>Tramprská píseň</p> <p>50.–60.léta 20. století – divadla malých forem</p> <p>Český big beat</p> <p>70.–90. léta v české populární hudbě, současnost</p>	<p>Vv, D, Čj – umělecké slohy, historie 20. toletí</p> <p>VDO – výchova k vlastenectví</p> <p>OSV – umění jako prostředek komunikace</p>	<p>Opakování dějin světové hudby (základní znaky, skladatelé, poslech děl)</p>

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Rozpozná zákl. prvky dramatu, pozná zákl. div. druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky, kriticky hodnotí dramatická díla i současnou mediální tvorbu</p> <p>Uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlas. hygieny a správného držení těla</p> <p>Rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí</p>	<p>Dramatická výchova: Vybrané etapy a typy českého divadla Základní div. druhy a dramatické žánry - jejich vývoj</p> <p>Skládání a recitace poezie, výrazný přednes Dramatizace předlohy Dramatizace vlastních zážitků Improvizace na různá témata (i z oblasti společenského chování)</p> <p>Recepce a reflexe dramatického umění Komunikace s divákem - prezentace, sebereflexe a hodnocení</p>	<p>Čj - literatura OSV – hodnoty, postoje, sebepoznání, sebepojetí, komunikace, kreativita MDV - práce v realizačním týmu MKV - lidské vztahy</p>	